

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

ГОД. XV.

НЕДЕЉА, 1 ЈУНА 1897.

БРОЈ 22

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ЦЕНА:

За Србију на годину	— — — — —	6	ДИНАРА
на пола године	— — — — —	3	"
За стране земље на годину	— — — — —	9	"

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ГРАЂАНСТВУ ВАРОШИ БЕОГРАДА

НА ОСНОВУ УКАЗА ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА СРБИЈЕ АЛЕКСАНДРА I. ОД 19 МАЈА 1897. ГОДИНЕ И
НА ОСНОВУ ЧЛ. 25. ИЗБОРНОГ ЗАКОНА СКУПШТИНСКОГ, СУД ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
ПОЗИВА ГРАЂАНЕ БЕОГРАДСКЕ, ДА

НА ДАН 22. ЈУНА ОВЕ ГОД.

дођу у општинску кућу на

ИЗБОРНУ СКУПШТИНУ

ради избора

ДВА ПОСЛАНИКА ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

За трогодишњу скупштинску периоду 1897., 1898. и 1899. год.

На изборној скупштини за избор народних посланика, има право гласа сваки српски грађанин, био рођен или прирођен, који је пунолетан и плаћа држави грађански данак, а грађански данак сматра се да плаћа онај, који по закону о непосредном порезу плаћа преко 15 динара годишње у име непосредне по

резе. У састав непосредне порезе улазе порезе на земљиште, зграде, капитал (имање), рад, (приход) и личност (чл. 46. устава, чл. 17. изборног закона скупштинског, чл. 123 закона о непосредном порезу и распис господина министра унутрашњих дела од 30 Децембра 1896 године ПБр. 21937.

ПАНЧИЋЕВ СПОМЕНИК

(НАСТАВАК)

Овакав интезиван рад, на само овим установама, могао би послужити на част и славу каквог радника страних, вековима већ ослобођених држава. У овим државама радник на пољу науке, нема да се бори набављањем потребних књига и збирака Њему су на руци, не само богате књижнице и збирке, но и спремни и сигурни радници. Код нас, ово је све зависило од њега. Он је био све и сва. Он је био и ботаничар, и зоолог, и геолог и минералог, али ипак он је успео. Његова је гениалност победу однела — победу у онолико славнију, у колико је мање средстава на расположењу имао. Недостатак у овим разноликим средствима, уздиже још више значај његовом раду, на овом пољу.

За дуго време он је био једини представник јестаственичких наука. Доцније су га заступили његови ученици; године 1878 у зоологији, а 1880 у геологији и минералогии. Имамо да благодаримо и овом сретном удесу, овим достојним његовим ученицима

и заступницима, те је Панчић могао доспети да доврши неке, много раније, започете а врло значајне списе.

Он је при многобројним својим екскурсијама сакупио и проучио огроман материјал. Написао је толико дела, да се мора замислити, да му је одмор био само у промени рада.

У оваком његовом раду огледа се:

Јака воља. Хтео је што више и што пре проучити нашу земљу са јестаственичког гледишта; и успео је;

Велика активност и издржљивост. Он је био неуморан пешак при лепом и рђавом времену на својим дужим и краћим екскурсијама; а то му је и помогло да у што краћем року сакупи онај огроман материјал;

Ред у испитивању и посматрању, нарочито оличен у класификационом уесу;

Здрavo суђење изражено у оцени посматраних авата и специјалних одлука;

Штедљивост и обазривост у увођењу новитета у науку. Он је постављао нове врсте са врло великом суптилношћу и изванредним расуђивањем;

Јако памћење. Он је је имао изванредно памћење: имена, места, боје и других потребних особних карактера.

Он није имао воље за генерализацију посматраних факата. Он се пије хтео упустити у философско-јестаственичка питања. Ово је у вези или са његовим карактером, или са принципом, који је сам себи поставио.

Он је први својим сопственим, неуморним радом, отворио пут и положио здрав темељ научно-јестаственичког истраживању нашег природног богатства. Он је у нашој престолници засновао центар научно-јестаственичког испитивања наших земаља и суседних балканских држава. Овај његов стручан и обилан рад не само да му је донео славу и уважење у нашем и страним просвећеним народима, но и благовољење на највишем Месту. Његово Величанство Краљ Милан I благоводео је поставити га за саветника; одликовати га орденом св. Саве I степена и поставити га за првога председника Академије Наука. Све ове одлике стекао је Панчић за заслуге стечене на пољу науке. Шта више, и за подизање овога споменика, највећу је помоћ указао први Краљ обновљење Краљевине Србије.

По члану 18 изборног закона скупштинског, не могу бирати посланике:

1. Скитајући се цигани;
2. Они, који стоје код других у служби под платом или издржањем, као слуге, калфе, шегрти и који плаћају испод 15 динара годишње непосредне порезе;
3. Који су осуђени због злочинства, за време док се не поврате у права;
4. Који су осуђени због престапа, који доноси губитак грађанске части, за време док траје губитак права;
5. Који се налазе у затвору или притвору судском због злочинства или престапа споменутог у тачки 3 и 4;

6. Они, који су судском пресудом осуђени да су злоупотребом своје власти, претњом, поклоном или обећањем поклона за себе или за другог радили, да за посланике или поверенике изабран буде, или о којима се докаже да су свој глас продали, за време докле је пресуда одредила;

7. Они над којима је стециште отворено, до свршетка;
8. Они који су под старатељством;
9. Они, којима устав (последња тачка 48-ог члана) забрањује бирати.

Сваки бирач може бити изабран за народног посланика, ако има још и ових погодаба (чл. 22 зак. изборног):

1. Да је навршио 30 година;
2. Да плаћа годишње преко 30 д. у име непосредне порезе, и
3. Да не спада у изузете чл. 48. устава земаљског.

Сваки бирач може дати само лично глас, једанпут и само онај, који је у азбучном списку уведен (чл. 20 и 31 зак. изборног).

Гласање ће одпочети у 8 часова пре подне и трајати непрекидно до заласка сунца (чл. 27. и 33 изб. зак.); И тада ће бирачки одбор, ма да сви бирачи нису дошли и гласали, по члану 33. поменутог закона решити и огласити, да је изборна скупштина свршена.

Бирачи, чим се изборна скупштина састала ако их има двадесет, ако нема, а оно чим их се толико накупи, изабраће четири лица за бирачки одбор (чл. 28 ал. 1 зак. изборног).

Од суда општине београдске 1. Јуна 1897 године у Београду АБр. 2900.

Председник

суда општине београдске,
НИК. П. ПАШИЋ с. р.

Деловођ,

Урош Кузмановић с. р.

Најзад, страни просвећени народи признали су му заслуге за науку, изабравши га за редовног дописног, или почасног члана, својих академија или специјалних друштава. Многобројне нове врсте, које носе његово име, такођер је доказ да је Панчић свугде уважен био.

И заиста, кад погледамо на сав његов рад, човек не зна чему се може више дивити, да ли његовој јакој интелигенцији, тачности његова суђења, или дубини његовога посматрања. Што год се дубље залази у науку, које он обрађиваше са тако чврстим погледом и њему својственим ауторитетом, све се више и више мора уважавати и поштовати.

Живот овог нашег научара био је испуњен радом, достојанством и скромношћу. Он је био најстретнији; кад је живио у средини, коју је он формирао; кад се бавио у свом ботаничком кабинету и својој ботаничкој башти, па шта више, и у оно време, кад је постао државним саветником. Све до последњег тренутка он је остао човек, који врши само своју дужност. У тесној вези са својим радом и установама, прва и једина брига му је била, да ову дужност достојанствено и савесно испуни. Рад му је

био закон, — закон кога је оп сам себи поставио, и који, према томе, нити је могао нити је хтео обићи.

Панчић је означио добар пут, којим ваља гредити. И ако је он телесно нестао из нашег друштва ипак се уплив његовога генија, и правац његовога рада, манифестује и за дуго ће се манифестовати у радовима његових следбеника.

Слава нека је помену великог нашег научара Панчића“.

Када је господин Јакшић завршио топлу реч учитељу своме, сви се такође одазваше са „слава“.

На послетку изиђе на говорницу, у име лекарског друштва господин Д-р Воја Ђорђевић, секретар санитета у мин. унутр. дела, и рече:

(панчић као лекар)

Ваше Величанство!

Господо!

Српско Лекарско Друштво сматрало је за особиту част, да се одзове позиву општине града Београда, да учествује при откривању споменика Др. Јосифа Панчића; јер

је у овом акту Краљеве Престонице гледало достојно признање рада и поштовање наших великих људи. Али Српско Лекарско Друштво, у толико се радије одзивље овом свечаном помену; јер је великог српског научника и првог српског академика, убрајало међу своје осниваче чланове.

* * *

Моје није, да на овом месту оцењујем рад неумрлог Панчића. О његовим научним делима дали су свога суда и достојнији и позванији од мене. Моја је дужност као лекара, да у име Српског Лекарског Друштва, које је Др. Панчић задужио, одам достојну пошту и бар бледим цртама насликам Панчића као Лекара.

* * *

Као што је познато проф. Панчић био је по струци лекар и нема сумње, да је изучавање лекарске науке имало силног утицаја на цео његов доинији живот и рад. У оно доба, када је Панчић свршио медуцину (у Пешти 1842 г.) и постао доктор, лекарска наука већ је била узела нов правац природњачког испитивања болести на самој болесничкој постељи. Методе испитивања,

ГРАЂАНИМА БЕОГРАДСКИМ

Ради избора два народна посланика за вар. Београд, који ће се извршити 22. Јуна 1897 године, суд општине београдске саставио је азбучни списак свију бирача и изложио га грађанству на углед према прописима чланова 7 и 8 изборног закона скупштинског.

Списак овај налази се у здању општинског суда у одељењу статистичком.

Према члану 11. поменутог закона, сваки може овај списак прегледати и уверити се, да ли је у исти заведен и примедбе своје на исти чинити у року од осам дана од дана објаве, да је списак готов.

Уз примедбе, које ће се подносити општинском суду или писмено или усмено, имају се приложити и исправе, којима се доказује што се тражи.

Суд општине београдске позива грађане, да се овим правом користе, јер ће се на дан избора само од оних примити глас, који су у списку уведени (чл. 31 изборног закона скупштинског).

Ко може бити бирач посланика за народну скупштину и према томе, ко може бити заведен у азбучни списак свију бирача, опредељено је у члановима 17, 18 и 19 изборног закона скупштинског.

Да би се при гласању брже могло наћи у списку име бирача, препоручује се истима, да пре избора виде, под којим су бројем у списку заведени.

Од суда општине београдске 30 Маја 1897. год. у Београду АБр, 2874.

НАРЕДБА

До сада се одржавао обичај да се приликом општих народних и државних празника и светковина, бацају у вече и преко ноћ: ракетле, жабице и т. д. или се пуца из ватреног оружја. А деца, која увек у овим приликама чине параду, употребљују још и каменце за разбијање прозора на домовима оних, који их у то време не осветле.

По тој навики дешава се, да и поједини приватни људи, кад имају у својим домовима породично или друго какво весеље, такође употребљују ове исте предмете ради видљивог знака свога весеља. Они то чине махом без надлежног одобрења полицијских власти.

Да би се отклонило свако зло, које може из таквог поступања проузроковати, и да би се у овоме погледу што више заштитила јавна сигурност и безбедност, управа града Београда издаје ову наредбу.

1. Забрањује се сваком без разлике у свима приликама и приликом опште народних и државних светковина и других јавних и породичних увесељавања: бацање ракетла, жабица и пуцање из ма каквог ватреног оружја, све то без надлежног одобрења власти.

2. Ко ово буде чинио и после обзнане ове наредбе узмеће се на одговор и казнити по пропису § 326. с погледом на § 360. кривичног закона.

3. Родитељима и онима, који своје млађе пуштају да учествују у овакви приликама, обраћа се пажња, да им препоруче добро владање и уздржавање од проузроковања штете, јер ће у противном они бити одговорни за сваку штету, коју њихови млађи коме учине, и власт ће са њима строго поступити по закону.

Бр: 9896. Из канцеларије управе града Београда, 11. маја 1897. године, у Београду.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Избори народних посланика. У данашњем броју доносимо позив општинског суда на изборну скупштину за

бирање два народна посланика за варош Београд.

Исто тако објављено је да је азбучни бирачки списак готов и позвани су грађани, да га прегледају и увере се, да ли су у списку записани.

При сваком досадањем избору, било народних посланика било општинском дешавале су се непријатности због неувршћивања свих правних гласача у списак и пребацивано је општинској управи некоректност у раду око састава спискава.

Општинска управа жели, да спискови буду исправни и издала је наредбе својим органима, да најбрижљивије пазе, да нико од пуноправних гласача не изостане, али се поред све пажње може десити погрешка.

1.; Спискови се граде из пореских расца ових разлога:

поред извошених од пореског одељења за варош Београд према пријавама, поднетим још у новембру прошле године. Ако се је који грађанин (најобичније чиновник) доселио у Београд после предатих пријава и извршеног распореда, па се није ни општини као нов њен грађанин јавио, нити пореском одељењу, пошто му је већ разрезана пореза у месту одакле је дошао, онда такав пуноправни гласач није могуће да буде увршћен у бирачки списак при општ. беогр. ако се нарочито не пријави и не затражи, да се уврсти у списак. Ово је најчешћи и најглавнији узрок, зашто поједини чиновници нису увршћени у правне гласаче. С тога треба сваки такав чиновник да благовремено дође и увери се о потпуности спискава.

2., Често се дешава, да по који виђен београдски трговац није у бирачком списку. Ово се понајчешће дешава код оних, који су чланови зајадничке фирме. У пореским распоредима задужена је фирма а поједини чланови само онда, ако имају и засебног имање и засебно од фирме порез плаћају на исто. Природно је да се може лако погрешити у набрајању свих чланова појединих фирми као правних гласача. С тога се и таким грађанима београдским препоручује да се о исправности спискава уверавају.

3., Па и при самом вађењу из пореског распореда имена оних, који према личности порезе треба да уђу у бирачки списак, и при преписивању тих имена може

које је Др. Панчић том приликом изучио користиле су му доцније у његовом научном раду.

* * *

Панчића је упутио у Србију Вук. с којим се у Бечу по свршеном школовању упознао; и он је дошао у своју нову отаџбину (у другој половини маја 1846 г.) не да развије лекарску праксу, већ испита докле нетакнуто природно благо Србијино.

Своју (лекарску) каријеру у Србији почео је доста мучно. По савету Вуковом, Панчић је тражио за лекара у ужичком округу, где је се надао, да ће наћи интересантну алијску флору; али због тадашњих политичких прилика, то изазва сумњу, те скоро годину дана оста без службе. Пошто је обишао и испитао околину Београда већ се решаваше да напусти Србију и где на другом месту потражи среће, кад га (концем јуна 1846 г.) позваше у Белицу близу Ја године, где се међу радницима у ново подигнутој фабрици срце појавила заразна болест тифус. Ово је заиста била срећа по српски народ; јер иначе би изгубио Панчића, као што је изгубио и многе друге синове, који утонуше у мору туђинштивне.

Када се влада увери, да овај вредни и скромни лекар није никако опасан по државу послати га најпре (31—I 1847 год.) за физикуса у Јагодину а затим (12—XI исте године) у Крагујевац. Обилазећи свој округ као лекар Панчић је стизао, да испитује и његову флору и фауну и већ после кратког времена одвојио је од осталих својих колега и обратио на се пажњу, те га 1853 г (септембра месеца изабраше за професора јестаственице и агрономије у књажевско српском лицеуму.

* * *

Колико је Панчић љубио науку, види се најбоље из тога, што је драговољно напустио лекарску праксу, која је била сигурно лукративнија, по плата ондашњег професора лицеја од 300 талира, и посветио се и душом и телом науци. Вазда скромни Панчић затражи годину дана одсуства, да се спреми за свој нови позив јер у тадашњем лицеју не бејаше ни природњачке збирке ни стручне библиотеке, али га одбише са поруком, да ако се он не може примити за професора има кога другог, који једва чека на његово место (сада такође већ покојни Др. Анђелковић).

* * *

И заиста требало је гигантскога рада, требало је снаге, каке је само Панчић имао да се готово ни из чега створи она монументална зграда, храм природних наука у нас, који нам је Панчић након себе оставио. Својим неуморним радом Панчић је још за живота постигао највећу славу у нас, постао први свештеник у храму српске науке а својој отаџбини прибавио у страном научном свету поштовано име. Његов је рад од благодатног дејства не само за науку већ и за млађа покољења.

* * *

За нашу, лекарску струку доиста је велика штета, што је Панчић напустио медицину. Вазда озбиљан и тих, савестан и вредан, пун такта и саучешћа према болу својих пацијената, Панчић је био прави тип добра лекара. Али и ако је пр. Панчић оставио медицину и одао се на друго, за њ омиљеније поље рада, опет га је вазда вукла љубав за струци из које је поникао.

(СВРШИШЕ СЕ)

врло лако да се учини погрешка, или да се које име случајно изостави, или да се неко двапут забележи.

4. И сама имена стварају велику незгоду у томе. Име „Димитрије“ може да буде заведено на „Мита“ „Диша“; име „Михаило“ може да буде заведено на „Миша“ „Миле“ „Мива“ и т. д.

5. При саставу спискова за општинске изборе велику забуну чини и та околност, што се тражи, да пуноправни бирач треба и да је платио порезу. Порезу не купи општина него засебна власт и општина мора од пореског одељења да тражи извештај, који су грађани платили порезу, иза кога Пореско одељење каже да је платио, тога може општина и завести у списак. Многи дођу са пореском књижицом на биралиште и доказују истом да су порезу платили, па се љуте што их нема у списку. Томе је криво једино Пореско одељење, јер није таког грађанина јавила општини. Но ове незгоде у овој прилици не ће бити јер сене тражи, да је гласач разрезану порезу и платио иа да може гласати.

Напомињући све ово можемо саветовати грађанима, да се користе правом које им даје закон изборни, те да они, који мисле употребити гласачко право на дан 22. Јуна о. г. благовремено се увере, да ли су увршени међу правне гласаче.

ОБЈАВА

На прокопље 8, 9, и 10 Јула ове године, држаће се чувени тродневни вашар у варошици Рачи.

Ово се јавља трговачком свету и продавцима, да се на овом вашару продају сви ово земаљски производи, а нарочито стока.

Суд општински предузео је све законске мере, да лична и имовна безбедност свима буде заштићена.

Од суда општине Рачанске, априла 1897 год. у Рачи Бр. 642.

УДРУЖЕЊЕ СЛУЖБЕНИКА БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ЗА ШТЕДЊУ

стање на дан 27 Маја 1897. год.

Table with columns: број, РАЧУН, обрт у месецу мају, обрт од 1 јануара до 27. маја, стање на дан 27. маја. Rows include: 1. Благајне, 2. Главнице, 3. 2% обвезница, 4. Залого, 5. Срећка кл лутрије, 6. Камате и ажије, 7. Казне.

Друштво има 280 удела; — а 260 комада 2% обвезница. 27 Маја 1897. године Београд

Председник Ђ. Ж. Нешић

За секретара чл. упр. одбора К. Буковала

Благајник Милија Јовановић

Чланови управног одбора Т. Д. Вељановић, Милан Ст. Рашић,

Надзорни одбор прегледао је овај рачун и сравнио га са књигама, па је нашао да је у свему исправан.

27. Маја 1897 год. Београд

Чланови надзор. одбора Теофило Вуковић, Милош П. Ђорђевић

Председник К. Ј. Јанковић

УРЕДНИШТВО И АДМИСТРАЦИЈАЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. Димњичарство :

- a) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове — — — 0.20 д
б) За незидан шпархерт — — — 0.20 д
в) За узидан — — — — — 0.40 д
г) За велики узидан шпархерт у гостионици — — — — — 0.50 д
д) За чишћење димњака од два спрата 0.20 д
ђ) За чишћење простог димњака — 0.10 д
е) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са пећима — — — 0.24 д
ж) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са више пећи — — 0.20 д
з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове — — — 0.75 д

II. Празњење помијара и нужника:

- а) Од кубног метра — — — — — 10.00 д
б) Од акова — — — — — 0.50 д

III. Гробарина

- а) Гроб за децу — — — — — 7.— д.
б) Гроб за одрасле — — — — — 12.— д.
в) Мала гробница — — — — — 555.52 д.
г) Велика гробница III реда — — — 998.93 д.
д) Велика гробница II реда — — — 1099.93 д.
ђ) Велика гробница I реда — — — 1684.57 д.

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За квартове: Савамалски, Теразијски, Варошки и Врачарски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.25 д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом — — — 0.70 д.
3. Од четири или више соба са кухињом од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — — 1.50 д

За квартове: Дорђолски и Палилулски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.20 д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом — — — 0.60 д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостио-

нице са кухињом без штале — — 1.— д.
Од суда општине београдске 28. августа 1892 године. Абр. 9449.

ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ ЗА МРТВАЧКА КОЛА

- а) Проста кола са 2 коња — 10.— д.
б) Кола са анђелима са два коња 18.— д.
в) Стаклена кола са 2 коња — 24.— д.
г) Стаклена кола са 4 коња — 60.— д.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Г Филип Ла Ренотијер од Ферари. познати српски пријатељ, поклатио је сиротињи београдској 250 динара у сребру приликом свога последњег доласка у Београд.

Суд општине београдске у име сиротиње изјављује овим своју топлу захвалност племенитом дародавцу.

Од суда општине београдске 30. маја 1897. год. у Београду ББр. 2457.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

ПРЕМЕРЕНО НА ОПШТИНСКОМ КАНТАРУ Од 25 до 31 маја 1897 г.

Table with columns: КИЛОГРАМА, НАИМЕНОВАЊЕ, ЦЕНА (највећа, најмања). Rows include: Арпаџика, Брашна пшенич., Брашна кукуруз., Вина бела од (л.), Вина црна од (л.), Волова, Кожа јанђећих, Грожђа, Јабука, Јечма, Кајмака, Коре брезове, Крава, Креча, Кромпира, Кожа воловских, Пива (од лит.), Кудеље, Кукуруза нови, Лоја топљеног, Лука бела, Лука црна, Масла, Мاستи, Овеа, Ораја, Пасуља, Просе, Пшенице, Ражи, Ракије к. (од л.), Ракије ш. меке, Равија ш. љуте, Свиња дебелих, Сена, Сира, Сламе, Сланне, Угљена дрвеног, Трешања, Шљива сувих, Дрва за горива, Јарме, Минералне воде, Цемент, Јаја, Катрана, Рибе, Земље за посуђе.